

Nytt enhetligt patentsystem i Europa

- Ett omfattande lagpaket träder i kraft den 1 april 2023
- Europeiska patentansökningar granskas fortsatt av EPO
- Ny typ av europeiskt patent: enhetspatent (UP)
- UP skyddar till låg kostnad i nästan alla EU-länder
- UP är ett kraftfullt verktyg mot intrång
- Ny domstol med gränsöverskridande behörighet: UPC
- Existerande europeiska patent löper risk att ogiltigförklaras genom ”central attack” om innehavaren inte begärt opt-out
- Opt-out kan begäras från den 1 januari 2023

Inledning

Alltsedan 1970-talet har patentsystemet i Europa varit harmoniserat i fråga om hur patent-ansökningar granskas och patent beviljas. Detta har fungerat väl, och de nationella patentverken har sett en allt större del av ansökningsströmmen i stället gå till Europapatentverket (EPO, European Patent Office), som erbjuder tekniskt högspecialiserade granskare och god förutsägbarhet.

Den 1 april 2023 kommer det europeiska patentsamarbetet att ta ett stort språng framåt, när ny EU-lagstiftning och ett mellanstatligt avtal träder i kraft. Därmed förverkligas en vision om enhetlighet även efter patentbeviljandet.

De stundande förändringarna gäller både **framtida europeiska patent** och de miljoner patent som **redan beviljats** av EPO. Kransell & Wennborg har sammanställt detta informationsmaterial för att visa våra kunder de nya möjligheter som öppnas. Vi vill även upplysa om att de befintliga patenten delvis kommer att ändra karaktär: de blir ett kraftfullare verktyg mot patentintrång men blir samtidigt sårbara för så kallad **central attack** om innehavaren inte gör ett aktivt val (så kallad opt-out).

Enhetspatent (UP)

Ett **klassiskt europeiskt patent** gäller i de länder där det har validerats och så länge det årligen förnyas. Patenthavaren måste gå till nationell domstol för att agera mot intrång, detta i alla länder där intrånget pågår. Det är också ländernas respektive domstolar som beslutar om giltigheten; ett klassiskt europeiskt patent är inte helt röjt ur vägen förrän alla dess nationella delar har ogiltigförklarats.

I det nya systemet kan en EPO-patentansökan leda till ett klassiskt europeiskt patent eller ett så kallat enhetspatent (UP, Unitary Patent). Officiell benämning är europeiskt patent med enhetlig verkan (EP-UE, European Patent with Unitary Effect). Sökanden kan också välja att kombinera UP med klassisk validering i länder som står utanför samarbetet, till exempel Spanien, Storbritannien eller Schweiz.

Den som väljer UP får patentskydd i alla de deltagande länderna utan att behöva validera nationellt.

Inledningsvis deltar AT, BE, BG, DE, DK, EE, FI, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PT, SE och SI.

Senare kan CY, CZ, GR, HU, IE, RO, SK tillkomma.

Årlig **patentförnyelse** kostar som för fyra länder i dagens system och sker effektivt genom en enda avgiftsbetalning.

Innehavaren av ett UP kan agera mot intrång utan geografisk begränsning i den **enhetliga patentdomstol** (UPC, Unified Patent Court) som skapas. Patentintrång som sker över landsgränser har varit en av det nuvarande systemets svagheter: molntjänster som körs på utländska servrar, OEM-samarbeten, komplexa internationella leveranskedjor och många liknande upplägg har varit svåråtkomliga för rättsskipningen. UPC gör det enklare och billigare för innovatören att hävda sin rätt.

I gengäld är det relativt enkelt att **ogiltigförklara** ett UP. Om till exempel någon visar inför UPC att uppfinningen inte var ny kan domstolen häva patentet genom ett enda beslut. Detta brukar beskrivas som en ”central attack” på patentet.

Klassiska europeiska patent i UPC, med och utan opt-out

Länderna som deltar i det enhetliga patentsamarbetet ger UPC behörighet att döma i intrångs- och ogiltighetstvister, även när tvisterna gäller klassiska europeiska patent. En part får nämligen fritt val mellan att inleda sitt intrångs- eller ogiltighetsmål i nationell domstol eller UPC. Att UPC-vägen öppnas gör **existerande europeiska patent både kraftfullare** (gentemot intrångsgörare) **och sårbarare** (för ogiltigförklaring). På sikt blir UPC den enda behöriga domstolen.

En patenthavare som vill stå utanför denna förändring kan begära **undantag (opt-out)** för ett eller flera av sina patent. Undantaget innebär att endast nationella domstolar är behöriga, så att ingen central attack är möjlig. Undantag kan begäras när som helst fram till 1 mars 2030 och gäller resten av patentets livslängd. Patenthavaren har rätt att återvända till UPC (opt-in), men bara en gång.

Om patentet redan är (eller har varit) föremål för tvist i UPC är det **för sent** att begära undantag. Patenthavarens intresse av att skydda sig mot överraskningsattacker tillgodoses genom den så kallade soluppgångsperioden (sunrise period) från 1 januari till 1 april 2023. Då kan patenthavaren begära undantag från UPC innan UPC öppnat.

Strategiskt övervägande 1: EP-UE eller klassiskt patent?

Från 1 april 2023 kan en framgångsrik europeisk ansökan alltså leda till:

	Patentverk	Domstol	Förnyelseavgift
Klassiskt EP med opt-out	EPO	Nationella	Rörlig, per land
Klassiskt EP	EPO	Nationella och UPC	Rörlig, per land
EP-UE	EPO	UPC	Fast (\approx 4 länder)

UPC har ett kostnadsmässigt försteg redan från fyra valideringsländer. För aktörer som brukar validera i fyra eller fler länder återstår det då att överväga om det är positivt, acceptabelt eller negativt att UPC blir behörig domstol. Det beslutet beror på ungefär samma faktorer som valet mellan opt-out och inte, och behandlas i nästa avsnitt.

Oberoende av detta kommer det även framgent att finnas:

	Patentverk	Domstol	Förnyelseavgift
Nationella patent	Nationella	Nationella	Rörlig, per land

KRANSELL O WENNBORG kommer att erbjuda alla dessa varianter och är redo att ge råd och prisuppskattningar när det är dags för våra kunder att välja. Dessutom hjälper vi gärna den kund som önskar få ett UPC med att **fördröja beviljandet** av kundens patentansökan till efter ikraftträdandet 1 april 2023. Fördröjning kan begäras från hösten 2022.

Strategiskt övervägande 2: Opt-out?

Den patenthavare som begär undantag (opt-out) bibehåller den ursprungliga karaktären hos sitt europeiska patent – det man en gång ansökte om – men går samtidigt miste om fördelarna med UPC. Det blir intressant att följa hur olika aktörer och branscher agerar i fråga om opt-out. Redan nu får följande hållpunkter anses relativt säkra:

Skäl för opt-out	Skäl emot opt-out
Patentet är en ”kronjuvel” i portföljen	Portföljen innehåller flera likvärdiga rättigheter
Patentet ensamt skapar konkurrensfördelar för verksamheten	Patentet ingår i en grupp av patent som tillsammans skapar konkurrensfördelar
Intrångshandlingar samlade i ett land	Gränsöverskridande intrång
Hög sannolikhet för central attack	Låg sannolikhet för central attack
Låg sannolikhet att behöva agera mot intrång	Hög sannolikhet att behöva agera mot intrång
Opt-out kostar ingen myndighetavgift	Då opt-out syns i offentliga register kan patentet bli måltavla för t ex invändning (opposition)

KRANSELL WENNBORG kan begära opt-out för de av era patent ni önskar.

Strategiskt övervägande 3: Agera mot konkurrenter?

De flesta uppfinnande företag med egen verksamhet brukar bevaka konkurrenternas portfölj och försöka begränsa eller ogiltigförklara störande patent. Första tiden med UPC kan vara ett gynnsamt engångstillfälle för att attackera konkurrenters nyckelpatent centralt. Den som väcker ogiltighetsalan kommer att ha gott om tid till att förbereda sin attack – betydligt mer än patenthavaren får på sig att svara – och oklarheterna kring UPC:s framtida praxis torde i första hand drabba patenthavaren.

KRANSELL WENNBORG är er partner i denna process.

Mer information

Vi tackar för att ni läst ända hit. Mängden nya fakta är stor, men man får inte glömma att det nya systemet på flera sätt är enklare uppbyggt, tydligare och förhoppningsvis effektivare än det vi levt med i nästan femtio år. Det gamla systemet, där ett patent övergår till att vara en nationell angelägenhet så snart EPO beviljar det, är egentligen en ganska långsökt hybridlösning. På några års sikt kan mycket väl det enhetliga patentsystemet, i kraft av sin överskådlighet, ha trängt ut det gamla.

Klart är att det enhetliga systemet kommer att erbjuda en patenthavare många fler strategiska möjligheter än det nuvarande. Kanske är detta en bra tidpunkt för en översyn av ert företags skrivna eller oskrivna patentstrategi? Det gäller både företagets egna patent och andras.

Kransell & Wennborg är tacksamma för alla frågor och funderingar om det enhetliga patent-systemet som våra kunder vill dela med oss, och vi gör vårt bästa för att svara på dem.

Den som söker mer skriftlig information rekommenderar vi:

- [EPO:s Unitary Patent Guide](#)
- [EPO:s informationsmaterial om UPC](#)
- [UPC:s eget informationsmaterial](#)